

Hlavní výsledky projekce censových domácností

Výpočet projekce domácností dokumentuje synergický vliv snižování celkového počtu obyvatelstva, jeho demografického stárnutí, snižování intenzity tvorby rodinných domácností a zvyšování podílu domácností jednotlivců.

Celkový počet censových domácností se podle základní varianty projekce zvýší v období 2001 – 2020 o 11,3 % a do roku 2030 o 12,6 %, tj. o 484 resp. 540 tisíc na celkových 4,8 miliónu domácností. Průměrný počet členů CD se ve stejném období sníží z 2,38 na 2,16 resp. 2,10. Tato průměrná čísla se zdají na první pohled velmi nízká, jsou však potvrzena výsledkem výpočtu tzv. statické varianty projekce (tj. užitím koeficientů tvorby domácností z roku 2001 v časově neměnné hodnotě). Průměrný počet členů CD se rovněž podle variant projekce liší jen minimálně (viz tabulka 2).

Nejvýznamnější změny proběhnou ve struktuře domácností. Počet úplných rodin se bude kontinuálně nepatrně zvyšovat, avšak jejich podíl na celkovém počtu domácností poklesne z 54,6% (2001) na úroveň kolem 50 % v roce 2030. Uvnitř této skupiny se však významně změní podíl úplných rodin bez závislých dětí, tj. bezdětných dvojic a starších manželských párů, jejichž děti se již ekonomicky osamostatnily, případně založily vlastní rodiny a to až na 33 %. Podíl úplných rodin se závislými dětmi se naopak sníží z 25,5 % (2001) postupně až na pouhých 18 %. Je to způsobeno jak vlivem věkové struktury (snižování počtu mladších manželských párů), tak i snižováním sňatečnosti a zvyšováním rozvodovosti (viz grafy 3 a 4).

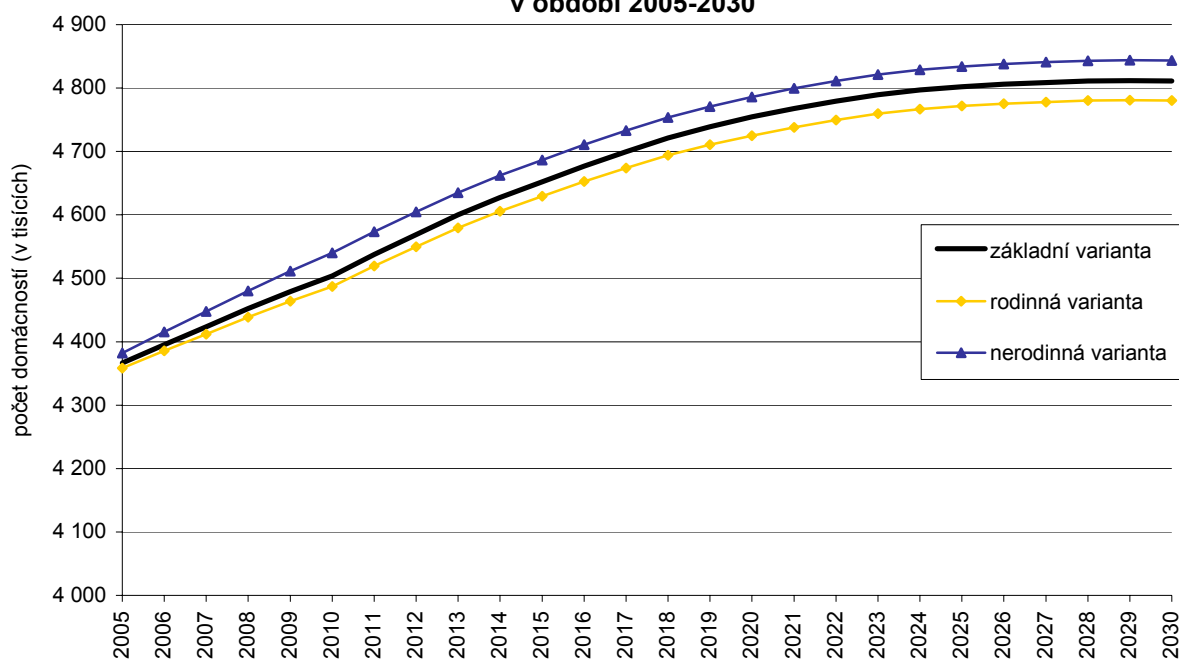
Počet neúplných rodin se bude zvyšovat pouze do roku 2020, a to rychleji v první polovině tohoto období. Na přírůstku se budou podílet zejména neúplné rodiny se závislými dětmi (vliv rozvodovosti), po roce 2020 však rychleji poroste podíl těchto rodin bez závislých dětí (tj. jeden rodič se spolubydlícím ekonomicky samostatným dítětem nebo dětmi). Podíl neúplných rodin se tak zvýší z 13,5 % (2001) na 14 %, po roce 2030 však opět dosáhne jen 13,2 % ze všech domácností.

Nejdynamičtější skupinou budou i nadále domácnosti jednotlivců. Jejich počet se zvýší do roku 2030 o cca 350 tisíc (základní varianta) resp. 400 tisíc (nerodinná varianta) a podíl vzroste z 29,9 % (2001) na více než jednu třetinu (34,0 resp. 34,7 %) v roce 2030. Vývoj domácností jednotlivců je složitým procesem, neboť se zde uplatňují vlivy změn věkové struktury, trendu osamostatňování dospělých dětí před sňatkem včetně jejich samostatného bydlení, vysoké rozvodovosti, jež ještě zřejmě nedosáhla svého vrcholu, zvyšující se míry nesezdaných soužití při zachování odděleného trvalého bydliště a na druhé straně předpokládaného snižování úmrtnosti ve vyšším věku a tedy delšího přetrvávání soužití starších párů.

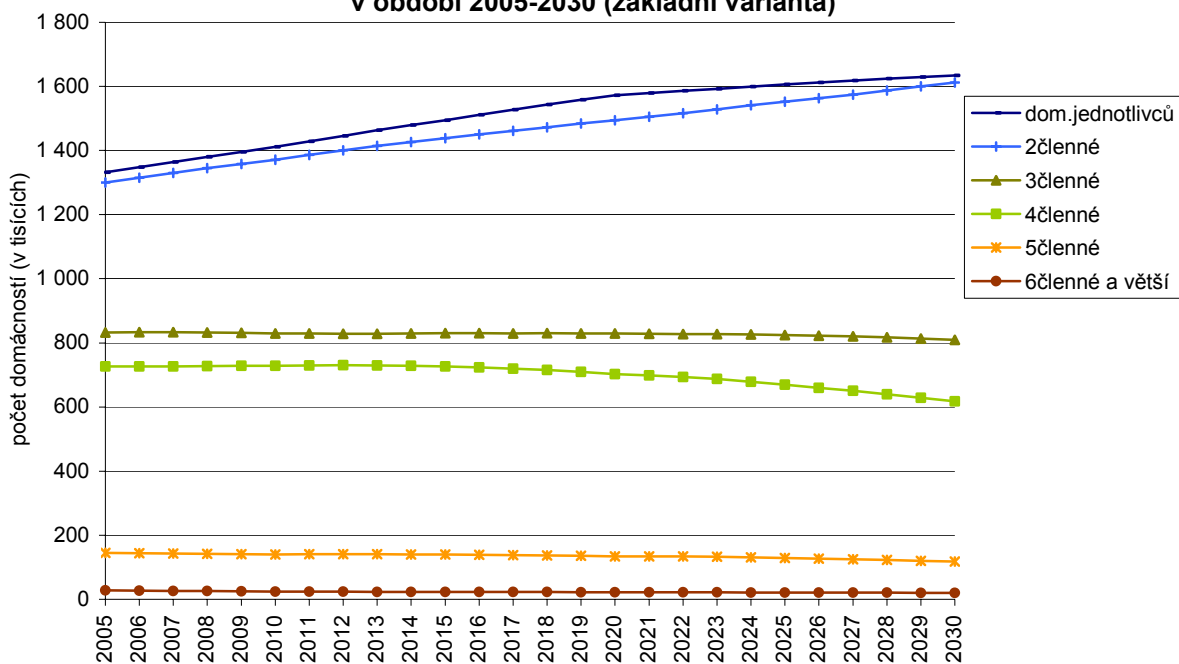
Pokud se týká velikosti domácností, početně porostou pouze domácnosti jednotlivců a dvoučlenné domácnosti. Domácností se třemi a více členy bude nadále ubývat (viz graf 2).

Tabulka 2 Počty censových domácností podle typu domácnosti a průměrná velikost censových domácností v letech 2001 - 2030

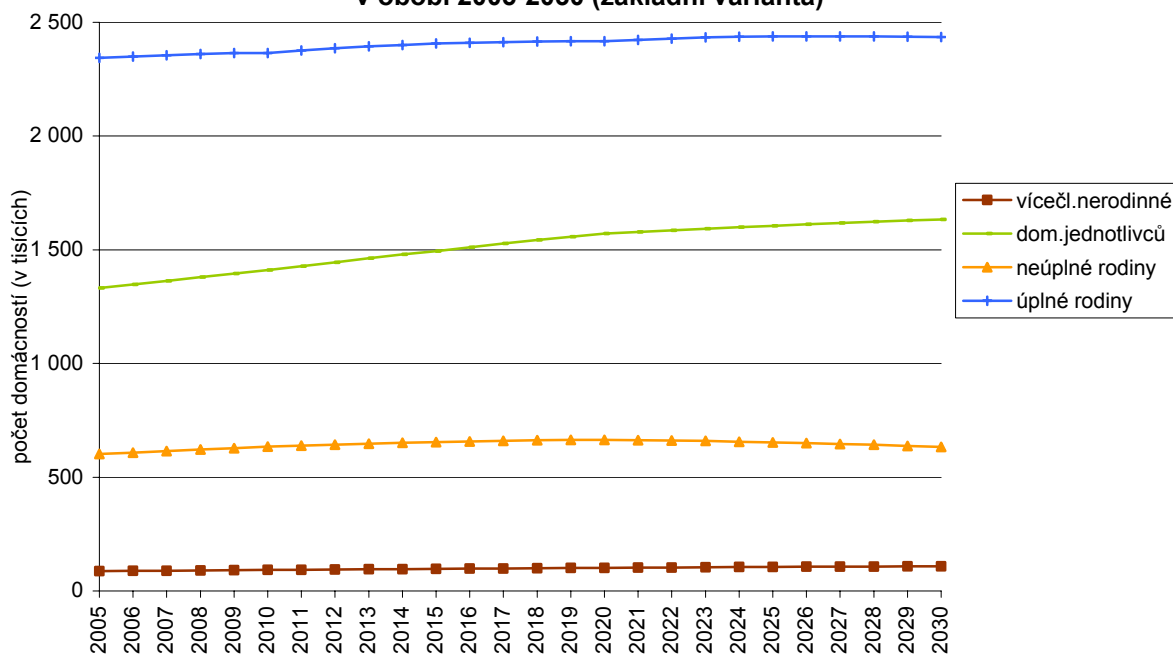
Rok	Varianta	Censové domácnosti									Průměrný počet členů CD	
		rodinné úplné			rodinné neúplné			více-členné nerodinné	jednotlivci	úhrnem		
		celkem	bez záv. dětí	se záv. dětmi	celkem	bez záv. dětí	se záv. dětmi					
2001	(skutečnost)	tis.	2 334	1 243	1 091	576	233	343	85	1 276	4 271	2,38
		%	54,6	29,1	25,5	13,5	5,5	8,0	2,0	29,9	100,0	x
2005	základní	tis.	2 344	1 268	1 076	602	241	361	88	1 332	4 366	2,34
		%	53,7	29,0	24,7	13,8	5,5	8,3	2,0	30,5	100,0	x
	rodinná	tis.	2 365	1 279	1 086	590	236	354	86	1 317	4 358	2,35
		%	54,3	29,4	24,9	13,5	5,4	8,1	2,0	30,2	100,0	x
	nerodinná	tis.	2 334	1 263	1 071	612	245	367	89	1 347	4 382	2,34
		%	53,3	28,8	24,5	14,0	5,6	8,4	2,0	30,7	100,0	x
2010	základní	tis.	2 366	1 300	1 066	635	253	382	94	1 411	4 504	2,28
		%	52,5	28,9	23,6	14,1	5,6	8,5	2,1	31,3	100,0	x
	rodinná	tis.	2 415	1 326	1 089	607	242	365	89	1 376	4 487	2,29
		%	53,8	29,5	24,3	13,5	5,4	8,1	2,0	30,7	100,0	x
	nerodinná	tis.	2 340	1 287	1 053	658	262	395	96	1 446	4 540	2,26
		%	51,5	28,3	23,2	14,5	5,8	8,7	2,1	31,8	100,0	x
2020	základní	tis.	2 416	1 414	1 002	665	294	371	102	1 572	4 755	2,16
		%	50,8	29,7	21,1	14,0	6,2	7,8	2,1	33,1	100,0	x
	rodinná	tis.	2 475	1 444	1 031	629	278	351	96	1 525	4 725	2,18
		%	52,4	30,6	21,8	13,3	5,9	7,4	2,0	32,3	100,0	x
	nerodinná	tis.	2 366	1 386	980	694	307	387	107	1 619	4 786	2,15
		%	49,4	28,9	20,5	14,5	6,4	8,1	2,2	33,8	100,0	x
2030	základní	tis.	2 436	1 571	865	634	315	319	108	1 633	4 811	2,10
		%	50,6	32,6	18,0	13,2	6,6	6,6	2,2	34,0	100,0	x
	rodinná	tis.	2 494	1 604	890	599	298	301	103	1 584	4 780	2,11
		%	52,2	33,6	18,6	12,5	6,2	6,3	2,1	33,1	100,0	x
	nerodinná	tis.	2 385	1 539	846	662	329	333	114	1 683	4 844	2,09
		%	49,3	31,8	17,5	13,7	6,8	6,9	2,3	34,7	100,0	x

Graf 1 Očekávaný vývoj celkového počtu domácností v ČR v období 2005-2030

Graf 2 Očekávaný vývoj počtu domácností podle počtu členů v ČR v období 2005-2030 (základní varianta)

Graf 3 Očekávaný vývoj počtu domácností podle typu v ČR v období 2005-2030 (základní varianta)

**Graf 4 Očekávaný vývoj struktury domácností podle typu v ČR
v období 2001-2030 (základní varianta)**

